

سماحتی حاکیم لای وانە مەزانییەکی : فەزای نوێکردن و گەڕانی پاراستنی دێخاتە "وو"

لە میانەکانی لای زنجیرە وانە مەزانییەکان، بە فەزای نوێکردن و گەڕانی پاراستنی دێخاتە "وو" کە هەوێڵی یەمانی هەزەکانی دێخاتە نیشتمانی بایەکی پەیاوی مەفەکانی ئیمام زەین ئەلەبەدین کۆلی عەلی کۆلی حوسەنی کرد (سەواوی لای بەت) لای بایە مەفی دێخاتە کردوو کە مەفی نوێکردنە لای وانە یەش لای تیشک دوو مە بایە گەڕانی نوێکردن و گەڕانی پەڕستە لای ژبانی بەندەکان کرد.

سماحتی لای میانەکانی بایە چەند ئایەتیکی قوڵانی پەڕاز کە گەڕانی نوێکردن کە بریتین لای ئایەتە:

"وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِمْ وَعَلَيْهِمْ سَلَامٌ تِلْكَ نِعْمَةٌ يَخْفَى عَنْهَا" (الأنعام: 92)،

"إِلَّا الْمُضِلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَلَى سَلَامٍ تِلْكَ نِعْمَةٌ دَائِمَةٌ" (المعارج: 22)،

"إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا" (النساء: 103).

هەروەها سماحتی حاکیم بایە هەندەکی فەرموودەکی گەڕانی نوێکردن، لای بایە فەرموودەکی پەڕەمبەری خوا (دخ) دێخاتە کە دێخاتە: ئێگەر لای ئێزێ قیامەتدا بە بەندە ناوێرەت، ئێوا بەکەم پەڕیاری نوێ، ئێگەر بەتەواوی هەنایەتی، ئێگەنا فەقەدەرەت ناو ئاگرەو، سماحتی حاکیم جەختی لای کردوو کە نوێکردن تەنها پەڕستە جەستەیی نییە، بەکە پەوانە بە قەوڵکردنی کردارەکان لای ئێزێ قیامەتدا.

هەروەها ئامازەکی بە چەند فەرموودە و جەستەکە کرد کە چاکەکی نوێ لای ئیسلامدا دێخاتە لای وانە ئێوکی لای فەقەیی زامەندی و سەلم هاتوو و بایە لای چاکەکی نوێ بە نوێکردن و ئامازەکی بەواو کە نوێکردن لای ئاسمانەو بە ئاست و دروستی و پەڕتەواز و فەڕشتەکان لای هەموو لایەکان و دێوریان دێدن، لای چوارچۆڵەیدا، ئیمام عەلی (سەواوی لای بەت) لای کتەبی "نەهجی بەلاغ" دێخاتە: "خوای گەورە باوەکی سەپاندوو بە ئێوکی لای کەفر پەکان بەکە، نوێزەش لای لووتەرزە دوور دوورمان دێخاتەو".

بە فەزای حاکیم پەداچوونەوکی بە ووناکیی سەییەمی پەڕیوەست بە "پەبەندبوون بە نوێ" کرد، کە تەیدا بایە دوو شتی گەڕانی لای بوارەدا کرد: یەکە میان بەردەوامبوون لای نوێکردن بە پەچەان، دوو میان پەبەندبوون بە کاتی نوێ، هەروەها جەختی لای کردوو کە دێخاتە نوێ لای کاتی خەیدا ئێجام بەردەت و ئامازەکی بەواو کە لای کتەبی "نەهجی بەلاغ" لای فەرموودەکی ئێمیری مەسەمانان (سەواوی لای بەت) هاتوو: نوێ بە کاتی خەیا نوێ بەکە و لای کاتی کارکردنیدا دوامەخە، و بەزانە هەموو شتەکی لای کارەکەت دوا

نوځنځکټ دټکټوټ.

لټکټای وانهکټدا، سټماحتی حټکیم ئاماژی کرد که ئو حټټتانهی که دټټت نوځنځ تټدا دوا بکټوټیت
گوتی حټټټ وټک نهټیل پټش نوځنځی واجب یان له حټټټتکی تایبټتدا وټک درټټدان به ټټټټټات یان
نوځنځی واجب، هټروټها ټوونیشیکردټوټ که نوځنځکردن دټکرت له هټندټک حټټتی شټخی یان دټروونیدا
دوا بخرټت به ئو که سانهی که تووشی ناچټگیری دټروونی یان دټ دټبن.

سټماحتی ټټمار حټکیم له وانهکټی دووټتی کردټوټ له وانهکټی که نوځنځکردن روکنټکی سټټکیټ له
ژیانی موسټمان پټویستټ جټی بایخی بټت و له سټری بټردټوام بټت، ئو وټش زټمانټتی ئټنجامدانی بټشټوټټکی
دروست و شایستټ دټبټت.